

Alois Jirásek

Ty budeš mou palmou stinnou, napsal jí. Své vyvolené. Byl skvělý tanečník, a všechny dívky se o něj zajímaly. Ale na tom studentském plese měl oči jen pro tu jedinou, pro Marii.

Viděl Márinku v kole, krásnou, zářící a oheň jeho srdce rozplápolal se žíravým plamenem. Chtěl také té rozkoše užít, aby ji mohl v tanci přivinout...

(FILOSOFSKÁ HISTORIE)

Zapsal si o ní: *Utěšený zjev mladičké, sličné dívčiny okouznil mysl, jímá srdce.*

Nebyla to první láska, ale ta největší. Na celý život. Marie byla štíhlá, tmavovlasá, přemýšlivá. Alois jí psal básně a dopisy – z letního pobytu třeba napsal: *Má milá, drahá Mařenko! Vidím tě v kuchyni, v pokojíčku žehlicí, odpoledne šijící a nejraději, nejdéle tam u okna, v tom milém koutku, a zase jdu s Tebou parkem, sedím s Tebou u studánky v Osickém údolí...*

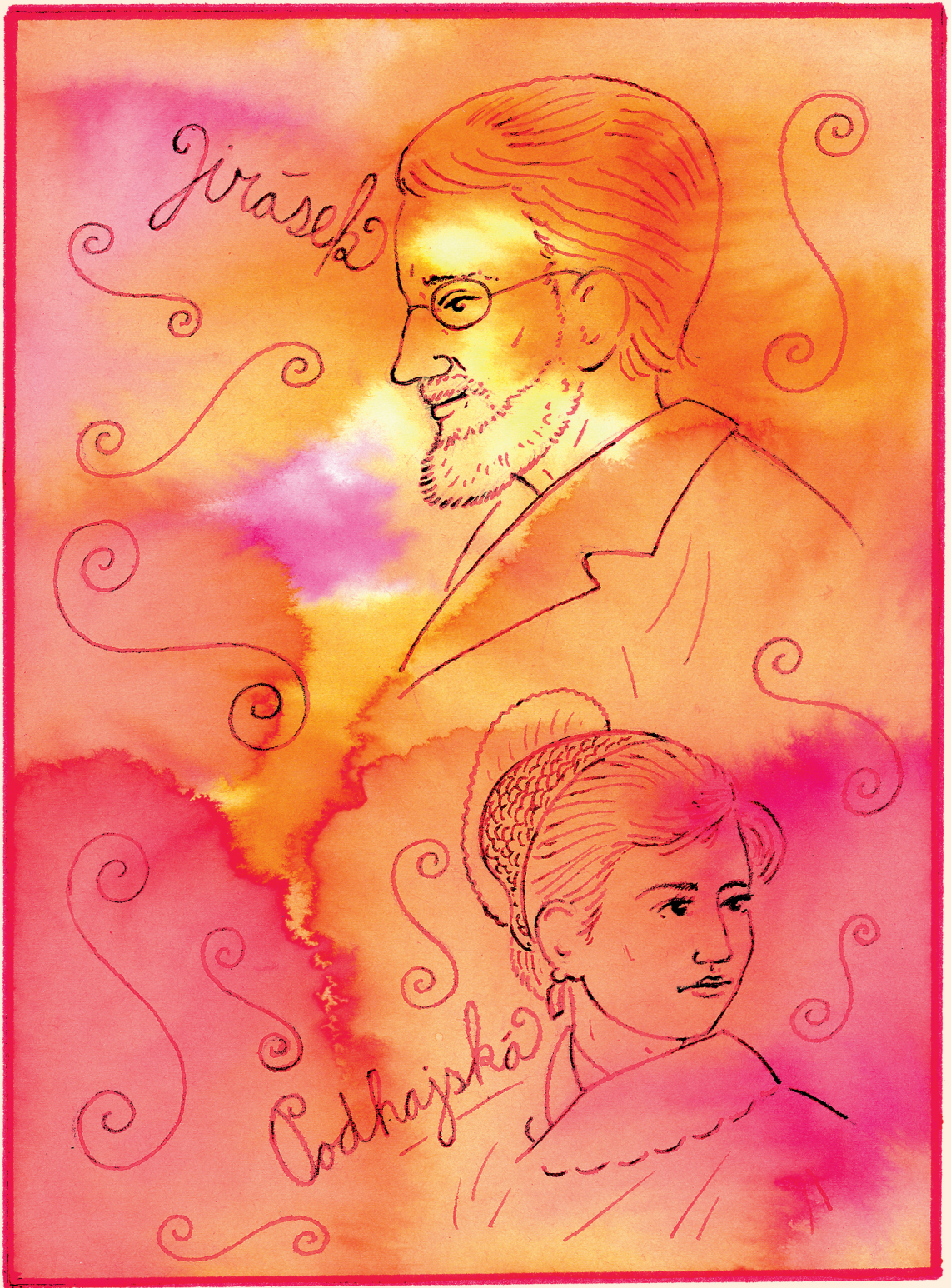
Zdá se, že si Mařenky považoval i pro její domácí ctnosti (ta kuchyň, žehlení, šití...).

Ale jistě to nebylo všechno, jinak by nepsal: *Tys mým světlým paprskem, mou nadějí, pro Tebe chci pracovat, po nejvyšším dychtiti a Ty budeš mou palmou stinnou.*

Mařenka milovala „Lojska“ nebo „Iráska“ jak mu říkala, stejnou měrou. Jenže jejím rodičům byl málo. Otec, měšťan z Litomyšle, majitel domu na náměstí si nápadníka prověřil. Z jaké je rodiny? Z devíti dětí, otec pekař a rolník, zemřel na cholera. Jako student měl Alois problémy s matematikou, vystudoval sice a pracuje jako učitel, ale chce být spisovatel! To není zajištěné postavení.

Kdo se jí vyrovná? Co je on, ten student ze selského rodu?

(FILOSOFSKÁ HISTORIE)

Жураєв

Подхайська

Mařenka Podhajsská ale trvala na svém. Aloise a nikoho jiného! Nakonec rodiče svolili. Byly ohlášky, při kterých Aloisovi kolegové ze školy pískali na klarinetu. Pak svatba. Ženich v čamaře, nevěsta v bílém... velkolepá svatební hostina. Ale ani po svatbě nechtěl Mariin otec novomanžele navštěvovat. Neoblomilo ho ani Aloisovo jmenování profesorem, nepřišel se podívat na vnoučata. Smíření nastalo až po dlouhé době – po představení Vojnarky v Národním divadle, kdy už byl Jirásek známý a slavný. Že se tchán hněvá, to byl jen lehký stín v té době, která Aloise těšila, která se objevovala i v jeho dílech: *ta ona stránka mých prací jest ohlasem těch dob, v té oné scéně je světlá stopa milé dívky, roztomilé, mladé ženy oddané...*

Byla taková. Roztomilá, oddaná, ale i trpělivá. Útlá, křehká. Byla často nemocná, ale nikdy si nestěžovala. Vedla domácnost se sedmi dětmi (z nichž jedno po čase zemřelo), vytvořila zázemí pro unaveného, prací přetíženého muže.

Láska jejich byla tak svěží, jako za oné doby, kdy se ještě scházivali za nedělního odpoledne v zámeckém parku.

(FILOSOFSKÁ HISTORIE)

Jirásek psal a psal... Přijímal i hosty, o ty se Marie taky musela postarat. A když Alois vyrazil na studijní cesty po Čechách i do ciziny, musela Mařenka neustále posílat dopisy, aby věděl, co se doma děje. Měl strach o ni, o děti, bál se nemocí – zejména po tom, kdy zemřela čtyřletá Mařenka... Pět dcer a jediný syn dorostli do dospělosti.

Tenkrát jsme se našli u starého stromu. Máme teď také hnízdečko a je v něm milo a blaze.

(FILOSOFSKÁ HISTORIE)

Marie zemřela dřív než Alois. Udělala pro něj, co bylo v jejích silách. Stěží by se bez ní a její péče stal tak významným autorem.

Alois Jirásek

(1851 – 1930)

≈ *Dílo* ≈

≈ *Beletrie* ≈

Bratrstvo

F.L. Věk

Filosofská historie

Maryla

Na Chlumku

Proti všem

Zahořanský hon

Psohlavci

Staré pověsti české

U nás

Z Čech až na konec světa

Temno

Mezi proudy

a další

≈ *Divadelní hry* ≈

Gero

Jan Hus

Jan Roháč

Jan Žižka

Kolébka

Lucerna

Otec

Pan Johanes

Samota

a další